

COVID-19: MASAT E MARRA PËR SEKTORIN E TURIZMIT DHE UDHËTIMIT SHQIPËRI

POLITIKA FISKALE

Përmes Aktit Normativ Nr. 10, datë 26.03.2020, janë bërë ndryshime në ligjin Nr. 8438, datë më 28.12.1998, "Për taksën e të ardhurave" ku:

- Bilanci i Kontabilitetit për vitin 2019 do të shtyhet nga 31.03.2020 në 31.07.2020;
  - për taksapaguesit me qarkullim vjetor deri në 14 mln lekë, tatimi llogaritet në bazë të ardhurave vjetore të regjistruara në pasqyrën e të ardhurave dhe ajo duhet të paguhet brenda gjysmës së dytë të vitit 2020;
  - për taksapaguesit me qarkullim vjetor deri në 14 mln lekë, këstet e tatimit mbi të ardhurat do të parapagohen deri më 31 dhjetor 2020.
- Përmes Aktit Normativ Nr. 11, datë 27.03.2020, janë bërë ndryshime në ligjin Nr. 9632, datë 30.10.2006, "Për sistemin e taksave lokale" ku do të jenë pagesa të fitimit të parapaguar me këste tatimore të thjeshtuara për dy tremujorët e pare shtyhet në 20 Tetor 2020, për dy tremujorët e dytë do të jetë 20 Dhjetori 2020.
  - Përmes Aktit Normativ Nr. 13, datë 01.04.2020, "Për marrjen e masave specifike në shërbim të gjykatës shërbimi përmbarimor "afatet për trajtimin e veprimeve procedurale pezullohen dhe shtyhen deri në fund të gjendjes së epidemisë, për të mbrojtur interesat e qytetarëve që mund të shkelen për shkak të veprimtarive të shërbimit përmbarimor.
  - Përmes Aktit Normativ Nr. 14, datë 11.04.2020, është vendosur: "Të gjithë qiramarrësit, personat fizikë/juridikë me të ardhurat deri në 14 mln lekë nuk do ta paguajnë qiranë për dy muaj, Prill dhe maj 2
  - Përmes aktit normativ Nr. 26 datë 10.06.2020 "Për marrjen e masave të përkohshme për mbështetjen e sektorit të turizmit" është i detyrueshëm rimbursimi i dokumentit të udhëtimit dhe paketës së udhëtimit në rast se nuk realizohet shërbimi.
  - Përmes Aktit Normativ Nr. 18, datë 23.04.2020, janë bërë ndryshime në ligjin Nr. 8438, datë 28.12.1998, "Mbi tatimin mbi të ardhurat "ku:
    - Nuk njoftohet lehtësim për pagesën e kësteve të Tatimit në të Ardhurat e Korporatave (CIT) për vitin 2020 për taksapaguesit CIT që ka një qarkullim vjetor i cili tejkalon 14 milion lekë.
    - Nga ana tjetër, shlyerja e detyrimit vjetor të CIT kërkohet jo më vonë se brenda gjysmës së dytë të vitit 2020 për Tatimin mbi të Ardhurat e Korporatave (CIT) tatimpaguesit e regjistruar që kishin një qarkullim vjetor më pak se 14 mln lekë.

- Personat juridikë dhe tatimpaguesit e tjerë të regjistruar për firmat e tatimit mbi të ardhurat e korporatave (CIT) do të kenë të drejtë të paraqesin Pasqyrat Vjetore Financiare të vitit 2019 deri më 31 Korrik 2020.
- Pagesa e kësteve të huasë shtyhet në 31 maj 2020 sipas urdhrimit të përbashkët të qeverisë dhe Bankës së Shqipërisë. (Prot Nr. 1650 dt 17.03.2020).
- Afati i fundit për pagimin e taksave për industrinë e veshjeve, Qendrat e Thirrjeve, turizmin dhe bizneset e vogla shtyhet për në 2021. (Vendimi i BOA në 13.04.2020).

POLITIKA MONETARE

- Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë, më 12.03.2020, vendosi të riskedulonte këstet e kredisë për periudhën 13 Mars 2020 deri më 31 maj 2020, konkretisht:

- gjatë kësaj periudhe, ata kreditorë, gjendja financiare e të cilëve po përkeqësohet për shkak të situatës aktuale, pagesat e kësteve të kreditit, për ata që kanë marrë nga institucionet financiare të licencuara nga Banka e Shqipërisë: banka, jopublike dhe shoqëri krediti, shtyhen deri në tremujorin e ardhshëm për bizneset dhe familjet e prekura nga kriza, kështu duke siguruar sektorin bankar kohën dhe hapësirën e nevojshme për ta bërë këtë.

- Miratimi i linjës së garancisë shtetërore në shumën 11 miliardë lekë në favor të bankave të nivelit të dytë.
- Qeveria e Shqipërisë miratoi një fond të dytë "Fondi i Garancisë Sovjetike" prej 150 milion \$ si një kolateral për banka në mbështetje të bizneseve të mëdha që marrin bankën për investime në kompanitë e tyre. Norma e interesit do të mbulohet nga qeveria e Shqipërisë.
- FMN aprovoi 190.5 milion dollarë ndihmë financiare për Shqipërinë nën Instrumentin e Financimit të Shpejtë për të balancuar bilancin urgjent të pagesës.

PUNËSIMI DHE AFTËSITË

Qeveria e Shqipërisë prezantoi 2 paketa të ndihmës financiare:

1. Për paketën e parë të ndihmës financiare nga qeveria, e përcaktuar në bazë të Vendimit të Këshillit të Ministrat (VKM) Nr. 254, datë 27.03.2020 "Për përcaktimin e procedurave, dokumentacionit dhe masës së marrjes së ndihmës financiare për punonjësit në subjektet me të ardhura vjetore deri në 14 mln lekë, ndihma ekonomike dhe pagesa e të ardhurave nga papunësia gjatë periudhës së katastrofës natyrore, të deklaruar si pasojë e COVID-19":
  - Ndihma financiare 5, 85 miliardë lekë;
  - kategori që do të përfitojë nga ndihma financiare nr. 1 do të jetë: Personat e vetëpunësuar / të punësuar në subjektet me një të ardhura vjetore deri në 14 mln lekë për vitin 2019 (bizneset e vogla);
  - kategoritë e përfutuesve do të marrin 3 paga minimale, konkretisht 26,000 lekë / muaj; Kjo ndihmë parashikohet për muajt Prill - Qershor 2020.

2. Paketa e dytë e ndihmës financiare, e përcaktuar në bazë të Vendimit të Këshillit të Ministrave (VKM) Nr. 305, date 16.04.2020 "Për përcaktimin e procedurave, dokumentacionit dhe masave të marrjes së ndihmës financiare për rrymë punonjësit dhe punonjësit e larguar nga puna si rezultat i Covid-19 "prezanton si vijon:

- ndihma financiare 7,04 miliardë lekë;
- kategori që do të përfitojë nga ndihma financiare Nr. 2 do të jenë: punonjës të subjekteve, persona fizikë / juridikë, të cilët veprojnë në veprimtarinë e strukturave të akomodimit;
- pagesa direkte është 40,000 lekë ku përfitojnë: 176 mijë familje, 100 mijë të punësuar në biznese të vogla, 66 mijë të punësuar në biznese të mëdha dhe 10 mijë të punësuar në sektorin e turizmit;
- kjo ndihmë ofrohet për periudhën Prill - Qershor 2020 dhe merret vetëm një herë si një shumë e vetme.

Nga të dy paketat e ndihmës financiare nga qeveria, përfitojnë rreth 3641 subjekte në fushën e turizmit, konkretisht:

- a) 2694 Strukturat e akomodimit;**
- b) 148 operatorë turistikë;**
- c) 536 Agjencitë e udhëtimit;**
- d) 245 Udhëzues turistik;**
- e) 18 lëndë Agroturizmi.**

• Pakoja Financiare Anti COVID-19 (Vendimi Nr. 6 datë 21.03.2020 "Për disa ndryshime në Ligjin për Buxhetin 2020, Nr 88/2019):

- 65 milion dollarë për tre muaj (PS, përfitimi i papunësisë dhe pagat për punëtorët e biznesit të vogël);
- 20 milion dollarë janë dhënë në Ministrinë e Mbrojtjes për shërbime komunitare;
- 10 milion dollarë janë ndarë si një fond rezervë për qeverinë qeveritare për çdo emergjencë eventuale;

• Qeveria aprovoi një Paketë Financiare të 2-të AntiCOVID 19 me 70,4 milion dollarë në 13 Prill 2020. 176,000 punëtorët kanë marr një pagesë prej 40,000 leke secili në Prill 2020:

- 66,000 të punësuar nga bizneset e mëdha;
- 100,000 punonjës nga bizneset e vogla;
- 10,000 të punësuar nga sektori i turizmit
- Bashkimi Evropian: 50 milion Euro për mbrojtjen sociale dhe rimëkëmbjen e biznesit.

INTELIGJENCA E TREGUT

- Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, në bashkëpunim me institucionet e saj vartëse është në marrdhënie të ngushtë të përhershëm me industrinë e turizmit dhe aktorët e tjerë të turizmit për të diskutuar situatën / problemet aktuale, faktet dhe rekomandime për veprim për të ofruar udhëzime për të gjithë aktorët e turizmit për hapat e mëtejshëm.

Qëllimi është që të minimizohet dëmtimi i mundshëm i imazhit të turizmit shqiptar përmes mbrojtjes së udhëtarëve dhe rikthimit të besimit.

- Ministria e Turizmit dhe Mjedisit në bashkëpunim me Zhvillimin e Qëndrueshëm Rural (SRD) - që është një program i implementuar nga GIZ, i financuar nga BMZ (Ministria Federale Gjermane e Bashkëpunimit dhe Zhvillimit Ekonomik), me qëllim diversifikimin e ekonomisë rurale, veçanërisht zhvillimit të qëndrueshëm të turizmit dhe rritjes së konkurrencës në sektorin bujqësor ku është përpjekur të identifikojë çështjet me të cilat përballen bizneset dhe kompanitë në industrinë e turizmit në lidhje me pandeminë dhe situatën e urgjencës COVID-19 në Shqipëri, ka hartuar një pyetësor për këtë qëllim. Duke marrë parasysh që turizmi është një nga sektorët më të prekur nga kriza e shkaktuar nga COVID-19, përmes këtij pyetësori, synohet të kuptojë situatën aktuale të strukturave të akomodimit për të mundësuar mbështetjen e tyre.

BASHKËPUNIMET PUBLIKE DHE PRIVATE

- Qeveria shqiptare, që nga fillimi i Prillit, ka riatdhesuar shqiptarët që mbetën në Evropë për shkak të mbylljes së kufijve si pasojë e epidemisë dhe vendosjes së përkohshme të tyre për 14 ditë në objektet e akomodimit në mënyrë për të parandaluar rrezikun e përhapjes së virusit Covid-19. Disa hotele kanë siguruar infrastrukturën dhe lehtësirat e tyre për akomodimin e njerëzve në karantinë.
- Ministria e Turizmit dhe Mjedisit gjithashtu mban komunikim të vazhdueshëm me të gjithë aktorët e turizmit – turistët, organizata, shoqata, hotelierë, restorante, operatorë turistikë dhe agjentë udhëtimesh dhe informon në lidhje me situatën por edhe për të adresuar çështjet e tyre në zhvillim.

RIFILLIMI I TURIZMIT

- Ministria e Turizmit dhe Mjedisit në bashkëpunim me Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale kanë hartuar “Protokollin e masave Anti-Covid-19 gjatë sezonit të turizmit të vitit 2020”, i cili është një dokument mbështetës për të orientuar dhe rregulluar kushtet e nevojshme që duhen ndërmarrë nga ndërmarrjet e turizmit gjatë sezonit të turizmit të vitit 2020, për të garantuar progres të suksesshëm të aktivitetit, si dhe për të parandaluar rrezikun e përhapjes së virusit Covid-19 brenda dhe jashtë strukturat e akomodimit, për të mbrojtur shëndetin e punonjësve dhe vizitorëve.

Ky projekt-propozim për rregullat e funksionimit për ndërmarrjen e turizmit në kushtet e Covid-19 do të zbatohet në rasti i liberalizimit të mëtejshëm të masave nga Qeveria.

- Kufijtë tokësor janë të hapur për turistët ndërkombëtarë, dhe udhëtimi i brendshëm gjithashtu lejohet tani.
- Hotelet, dyqanet dhe restorantet kanë filluar rihapjen.
- Plazhet u hapen nga 6 qershori.
- Klubet e natës, pishinat, teatrot, kinemaja mund të rihapen deri më 23 qershor.